

คำวินิจฉัยของ นายชุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๑/๒๕๕๓

วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณี นายชัชชัย สุเมธโชติเมธา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีคำร้องเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด กรณี นายชัชชัย สุเมธโชติเมธา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องได้ความว่า นายชัชชัย สุเมธโชติเมธา ผู้ถูกร้องได้รับแต่งตั้งเป็นข้าราชการการเมืองตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายวีระกร คำประกอบ) ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๓๐/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ จึงเป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ (๑๐) และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ พร้อมเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๕) และมาตรา ๒๕๒ โดยต้องยื่นในกรณีเข้ารับตำแหน่งภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง กรณีนี้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๗ ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาล บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ จึงถือได้ว่าเป็นการดำรงตำแหน่งใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้ โดยถือวันที่รัฐธรรมนูญประกาศใช้ คือวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง สำหรับข้าราชการการเมืองตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ (๑๐) และมาตรา ๑๐ (๔) บัญญัติเกี่ยวกับการออกจากตำแหน่งไว้เมื่อนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีผู้แต่งตั้งออกจากตำแหน่ง ดังนั้น เมื่อนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีผู้แต่งตั้งได้ออกไปตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน และถือเป็นการดำรงตำแหน่งใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ข้าราชการการเมืองดังกล่าวก็ย่อมถือว่าเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้เช่นกัน โดยถือว่าวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในวันที่

๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ต้องยื่นเมื่อพ้นจากตำแหน่งภายในวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และต้องยื่นอีกครั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งเป็นเวลาหนึ่งปี คือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ แต่ปรากฏว่าผู้ถูกร้อง ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อพิสูจน์เจตนาของผู้ถูกร้องในกรณีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน รวมสี่ครั้ง กล่าวคือ

ครั้งที่ ๑ ตามหนังสือ ที่ ปปช. ๓๗๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑ แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบ และให้ชี้แจงข้อเท็จจริงตามหนังสือ โดยผู้ถูกร้องตอบมาตามหนังสือลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ความว่า ผู้ถูกร้องได้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้รับแจ้งว่า จะยื่นหรือไม่ยื่นก็ได้ เพราะเป็นช่วงคาบเกี่ยวระหว่างรัฐธรรมนูญฉบับก่อนกับฉบับปัจจุบัน ประกอบกับผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาจังหวัดนครสวรรค์ด้วย ก็ได้รับการชี้แจงในลักษณะเดียวกัน จึงเชื่อว่ารัฐธรรมนูญมาตรา ๒๕๑ (๕) และ (๖) คงมีเจตนารมณ์เหมือนกัน แต่หากจำเป็นจะต้องยื่นก็พร้อมที่จะยื่นภายในสามสิบวัน

ครั้งที่ ๒ ตามหนังสือ ที่ ปปช. ๑๑๘๗ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบว่า ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ขอให้ดำเนินการให้ถูกต้องโดยด่วน ซึ่งผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ แจ้งว่าอยู่ในระหว่างรวบรวมเอกสารหลักฐานและจะดำเนินการโดยด่วน

ครั้งที่ ๓ ตามหนังสือ ที่ ปปช. ๑๑๘๘ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๒ เตือนให้ผู้ถูกร้องดำเนินการให้ถูกต้องโดยด่วน

ครั้งที่ ๔ ตามหนังสือ ที่ ปช. ๐๐๐๒.๑๐/๓๕๐๐ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ขอให้ผู้ถูกร้องดำเนินการให้ถูกต้องภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวจะถือว่าผู้ถูกร้องไม่มีกรณีที่ชี้แจงข้อเท็จจริงใดๆ

ปรากฏว่าผู้ถูกร้อง ไม่ติดต่อชี้แจงข้อเท็จจริงและไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบแต่อย่างใด

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พิจารณาเรื่องนี้ในคราวประชุมครั้งที่ ๔๗/๒๕๕๒ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ผู้ถูกร้องแถลงว่า เหตุที่ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เพราะผู้ถูกร้องมีความสับสนในช่วงคาบเกี่ยวระหว่างการใช้บังคับรัฐธรรมนูญฉบับก่อนกับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินหลังจากพ้นจากตำแหน่งต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งในขณะนั้นกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอันอาจส่งผลให้เกิดความคลาดเคลื่อนของทรัพย์สินและหนี้สิน ทั้งนี้ มิได้มีเจตนาที่จะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแต่อย่างใด

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นยุติว่า ผู้ถูกร้องเป็นข้าราชการการเมืองตำแหน่งที่ปรึกษา รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะภายในกำหนดเวลาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ แต่ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีดังกล่าวแต่อย่างใด มีปัญหาว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญนี้หรือไม่ เห็นว่า เมื่อผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้องขอให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงรวมสี่ครั้ง ครั้งแรกผู้ถูกร้องมีหนังสือแจ้งว่าสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีแจ้งผู้ถูกร้องว่าจะยื่นหรือไม่ก็ได้ เพราะเป็นช่วงคาบเกี่ยวระหว่างรัฐธรรมนูญฉบับก่อนกับฉบับนี้และหากจำเป็นก็พร้อมจะยื่นภายในสามสัปดาห์ ครั้งที่สองผู้ถูกร้องแจ้งว่ากำลังรวบรวมเอกสารและหลักฐานและจะดำเนินการโดยด่วน ส่วนครั้งที่สามและสี่ผู้ถูกร้องมิได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและมิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรณีฟังได้ว่าผู้ถูกร้องทราบว่ามีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแต่ไม่ยื่นเช่นนี้ ย่อมถือได้ว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

อาศัยเหตุดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า นายชัชชัย สุเมธโชติเมธา ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ ประกอบมาตรา ๒๕๕

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ